

DEBRECZENI PROTESTÁNS LAP.

AZ EGYHÁZ ÉS ISKOLA KÖRÉBŐL.

<p>Szerkesztőség: hova a lap szellemi részét illető minden küldemény intézendő N.-Péterfia utca 348 szám.</p>	<p>Megjelen havonként háromszor, 5-én, 15-én és 25-én egy, illetőleg másfél iven. Előfizetési ár egész évre 4 frt., félévre 2 frt., Hirdetések díja: 100 szóig 1 frt., 200 szóig 2 frt., a másodszo hirdetésnél 100 szóig 80 kr. harmadiknál 70 kr. Bélyegdíj minden hirdetésnél külön 30 kr.</p>	<p>Kiadó hivatal: hova a lap anyagi dolgaira vonatkozó minden közlemény és küldemény intézendő. Kis-Mester utca 1382.</p>
--	---	--

A protestáns olvasó közönséghez!

Már ezen 2-dik félév kezdetével jeleztük volt, „hogy ha az alkotmányozó zsinat megnyílik s a kellő pártolás megleend: gondoskodni fogunk lapunknak gyorsabb időközökben hetenkint egyszer vagy kétszer is megjelenéséről;“ miután többtelől felszólítottunk, hogy kívánatos volna, ha tájékoztat nyujtanánk arra nézve, hogy mily mérvben szándékozik lapunk a zsinati tárgyakkal foglalkozni s mily terjedelműek lesznek a tudósítások és mily időközök alatt fognak azok a közönség kezeihez eljuthatni, tehát a rendszeres előintézkedések ez ügyben megtétnének: e tekintetben a következő értesítést adhatjuk:

Miután a közérdekeltség azt kívánja és feltételezi, hogy ezen tudósítások minél gyorsabban megjelenjenek és közkezen forogjanak, tehát minden napról, midőn gyűlés tartatik, legalább féliven de egy iven is fogjuk a gyorsírói feljegyzések után a gyűlések és tanácskozások menetét, a beszédek, nem különben a tervezeteket, bizottsági munkálatokat ismertetni és közölni, eképen a „Debreczeni Protestáns Lap“ melléklapja gyanánt a „Zsinati Tudósító“-t szerkeszteni.

A „Zsinati Tudósító“ tehát a zsinat tartama alatt, midőn gyűlések lesznek és tárgyak, melyeket közölhet, mindennap meg fog jelenni fél vagy egy iven.

Hogy ezen melléklapnak mi legyen az előfi-

zetési díja, azt meg nem határozhatjuk, függvén az többféle körülménytől, nevezetesen a zsinat most mindjárt huzamosan együtt tanácskozik-é? vagy talán bizottságokra oszolva, a teendőket felosztva, bizonyos időre elnapolja magát? Épen azért nem előfizetésre, hanem utólagosan a költségek megtérítésére kérjük az olvasó közönséget; még pedig figyelembe véve azt, hogy e vállalatnál a gyorsírókat, a kikiről már eddigelé gondoskodtunk, díjazni kell s még a nyomtatás is több költségbe fog kerülni, a mennyiben éjjeli munka is igényeltetik, féliv után 5 krt vettünk számításba. Ezen ár azonban, ha a pártolás az olvasó közönség részéről teljes mérvben nyilvánul, alább is szállitható lesz.

Lapunk tisztelt előfizetőinek a mellékletet küldeni fogjuk, kivévén, ha valaki határozottan kijelenti, hogy a „Zsinati Tudósító“-t nem szükségesli.

A „Zsinati Tudósító“ 1-ső száma október hó 15-én már meg fog jelenni, mintán szükségesnek tartjuk, hogy a zsinati előkészületekről s az egyetemes konvent bezárulása után addig történendő dolgokról, a zsinati rendező bizottság működéséről némi tájékoztatást és ismertetést adjon, egyszersmind hozni fogja a megválasztott képviselők névsorát egyházkerületenkint összeállítva.

Ajánljuk protestáns hitrokouaink pártolásába ezen törekvésünket s kérjük a megrendelésekre az előleges jelentkezéseket, hogy a kiadásra nézve magunkat tájékozhatassuk.

A megrendelések a „Debreczeni Protestáns Lap“ kiadó hivatalába Kis-Mester-utca 1382 sz. küldendők be.

Debreczen, 1881. aug. 27.

A „Debreczeni Protestáns Lap“ szerkesztősége.

A közvetlen választásról.

(Folyt.)

Ugy hiszem, ha volt elég okuk reformátorainknak és a mi magyar eleinknek úgy intézkedniök, hogy a választásnál a legfőbb jogok ne adassanak közvetlenül a népnek, mely pedig azokban az időkben egyházasabb, amaga módja szerint vallásosabb és így ama jogokra méltóbb is volt mint korunkban: volt és van elég ok mostanság is, mely az egyház örállóit hasonló óvatosságra intse. Csak az nem volt, a ki az intést lelkére vegye, s a ki az ilyen kérdésekben az egyház és közvallásosság érdekeit feljebb becsülte volna a divatos elméletelnél és saját népszerűségi ohajainál.

Közvetlen tapasztalásból tudom, hogy a választói jog ily kiterjesztését a nép jobbik része nem kívánta; sőt az ellen épen az egyházkerület előtt jó előre óva emelte fel szavát egyfelől azért, mert nem bizott a demagogokban, kik ama jogokért kardoskodva izgatták a közönséget, — másfelől, mert a helyzet közvetlen ismeretében félt a balkövetkezményektől.

Mindamellet a suffrage universel a mi kerületünkben is rendszeresített — a népképviselési és zsinat-presbyteri elv nagyobb dicsőségére! Választó lett mindenki, a ki adót fizet; az is, a ki egyébkint mit sem törődik pappal és templommal s azoknak egész életében feljök sem néz; — az is, a ki a nagy A- és a kis a közt különbséget nem tud tenni; az is, a kinek hűségére nem egy lelkészt, de bármily csekély értékű dolgot sem lehetne rá bízni; az is, ki erkölcstelen életével és czéges büneivel szégyenére válnék bármely erkölcsi testületnek! Mert hiábavaló a választási szabály azon záradéka, hogy az ilyeneket ki lehet reklamálni: holott erre a választási idő alatt sem mód, sem idő, sem akarat, sem bátorság nincsen.

A legnagyobb elismeréssel és becsüléssel viseltetem a derék református magyar nép iránt s jól tudom, hogy e tiszteletre méltó osztály csaknem kizárólag még az, melynek az egyház az egyházért s a vallás a vallásért kell; de másfelől tudom: hogy ama méltatlan elemek benne igen tetemes számmal vannak; hogy a vallásos buzgóság és az erkölcsi tisztaság nála épen az utóbbi évtizedek alatt észrevehetőképen hanyatlott, s hogy műveltségi fokánál fogva nincs az az önállósága, mely ama nagy fontosságú joga gyakorlásához megkívántatik. Minek sajnálatos eredménye aztán az, hogy önmagában képtelen lévén a jelöltek közti helyes különbségtételre, akkor se találja el gyakran a jót, mikor azt — mint rendszerint — akarja; hogy a megtompult erkölcsi közérzék miatt, szeretetével igen gyakran a méltatlanokat karolja fel; s hogy — mint minden közkérdésnél, úgy ennél is — inkább a szenvedélyek mint az érte-

lem által vezetettik s a mesterkéltebb üzelmeknek válik játék labdájává.

Az ország oly vidékein lakom és laktam, hol hiveink nagyobb tömegben laknak együtt, s volt alkalmam figyelemmel kísérni a tömegek elhatározásait és cselekvéseit a legkülönbféle ügyeknél. Hivatkozhatnám épen a lelkészválasztásoknál előfordult példákra, személyekre és kronikus kórtünetekre: de senkinek sem akarok most fájdalmat okozni s azért elég legyen egyszerűen felemlítenem ama tapasztalati tény, hogy a tömegek valamint nyugodt tanácskozásra úgy az öntudatos választásra is rendszerint alkalmatlanok; azok értelmi és morális tulajdonságaiban nincs kellő biztosíték a választás sikere felől, s mikor az egyház törvényhozói a legéletbevágóbb jogokat rájuk bizzák, igen veszélyes kockázatnak teszik azokat ki-

(Vége köv.)

Szeremlei Samu.

Lelkészválasztási szabályok.

A tiszántuli ref. egyházkerület által megállapítva s a törvényhozó zsinat elé terjesztve.

1. §. A lelkészválasztás alkalmá és hatálya.

Lelkészválasztásnak csak rendes lelkészi állomás megürülésénél vagy újból felállításánál van helye és alkalmá, hatálya pedig a választott egész életidejére terjed.

2. §. A lelkészi állomás megürülésének esetei s az ily eseteknél első teendők.

Mindenik egyházban, hol a lelkész hivatalából kilépett, más egyházmegyébe költözött, hivatalától akár véglegesen, akár véglegesen, akár bizonyos időre s az újrávalaszthatás ki nem zárásával lett is ítéletileg elmozdítva, avagy meghalt: meg van ürülve a lelkészi állomás. E megürésedést tartozik a gyülekezet előjárósága azonnal bejelenteni az illető esperestnek, ki a hely színére személyesen kimenvén, avagy megbízottját oda kiküldvén:

a) a szükségessé lett egyházi leltározásról, nevezetesen az egyház fekvő javainak, anya- és más jegyzőkönyveinek, okiratainak, eszközeinek, szent edényeinek, pénzeinek s minden más ingóságainak összeírásáról, gondozásáról és ellenőrzéséről késedelem nélkül intézkedik;

b) a lelkészi fizetéshátralékok bevételét, — melyek a lelkész elhalálzásának esetében, az özvegyet avagy árváit egészen illetik — elrendeli; a kegyeleti év jövedelmének hova fordítása iránt, a gyülekezetet az egyházmegyei szabályokhoz képest előlegesen tudomásba helyezi;

c) a lelkészi teendőknek a megürült egyházban leendő ideiglenes teljesítését, — ha annak lelkész nélkül maradása az év első felében történt, mindenesetre egy segédlelkészre, ha pedig az év másod felében esett és kivihető, a szomszéd lelkészekre, — a hol még egy másik lelkész maradt, arra bizza; az első esetekben egy felügyelő lelkészt is nevezvén, kinek vezetése s elnöklete alatt az egyház ügyei kormányoztassanak, s ki által a stoláris szolgálatok illető díjakért végeztessenek;

d) intézkedik, hogy a szolgálatot tevő segédlelkész a lelkészi fizetésből illően díjaztassék, s hogy a szomszédos egyházakból szolgálatra rendelt lelkészek, az egyház által időről-időre el- és haza szálltassanak. — Azok egyszerű

élelmezése is, az utódok által vagyis a lelkészi fizetésből teljesítettik.

3. §. A választandó lelkészeket kijelölő bizottság alakítása s teendője.

Minden lelkészválasztáshoz készülő egyházban, a törvényesen választott egyháztanács, elsőben is egy oly teljes ülést tart, melyre annak minden tagja meghívandó s melyen legalább is az összes presbyterek két harmadának mulhatlanul jelen kell lenni; és az egyháztanácsgyűlés saját kebeléből, titkos szavazatainak általános többségével, 3 lelkészjelölő tagot választ; valamint az egyházmegyei közgyűlés is, minden ily előfordulható lelkészválasztási esetre kiterjedő és három évig tartó hatósággal, maga kebeléből s titkos szavazatainak általános többségével, hasonlólag három tagot választ, kik az érdekelt egyháztanácsnak megválasztott három jelölő tagjával együtt alkotják a lelkészjelölő bizottságot, az esperest elnöklete alatt. E lelkészjelölő bizottság, minden az érdekelt egyháztól vagy egyházmegyétől eredő utasítás nélkül, sőt annak határozott kizárásával végzi teendőjét, s minden egyes jelöltet egymásután, szavazatainak általános többségével jelöl ki. Az esperest csak a szavazat egyenlő megoszlásakor szavaz.

Minden választásra ekép jelöltetik ki legalább 3, s legfeljebb 5 lelkész, kik közül a gyülekezet egyet rendes lelkészül választ.

4. §. A kijelöltetés s megválasztathatás kellékei és módzata.

1. Kijelölés és ennek folytán választás alá jöhetnek s érvényesen megválaszthatók: az egyházak rendes lelképásztorai s mindazon lelkészjelöltek, kiknek a lelkészképességi 2-dik vizsga sikeres letételéről kellő bizonyítványuk van.

2. Minden jelölésnél a jelöltek egyikének szükségkép az egyházmegyei rendes lelképásztorai közül valónak kell lenni, külmegyei avagy kerületi a jelölteknek csak egyike lehet.

3. Minden jelölésnél figyelmet fordít a jelölő bizottság előléptetésre méltó, csekély fizetésű s hivatalhely-változtási szándékukat az esperestnél bejelentett lelkészekre, azoknak szolgálati képességek, érdemeik, éveik, és szolgálati helyökhöz képest; valamint az egyházmegyében szolgáló segédlelkészekre, belépésidőik, bizonyítványaik, elméleti és gyakorlati jelességek tekintetbe vételével.

4. A jelölő bizottság eljárásáról jelentését az egyházmegyei gyűlésre, még ha az a választás után tartatik is, tudomás végett betérjeszteni tartozik.

5. Kijelölés és így választás alá sem jöhetnek az egyházi felsőség által kereset alá vett, avagy megválasztathatási joguktól megfosztott lelkészi egyének, mig törvényesen fel nem oldatnak; valamint egyes esetekben az oly egyének sem, a kik már azelőtt a választó gyülekezettel viszályban éltek; az előtt ellenséges viseletök, vagy valamely botrányos sértésökért köztudomásilag általános ellenszenv tárgyai lettek.

5. §. A lelkészválasztás módja és gyakorlata.

A választás másodfoku vagy közvetett, úgy t. i. hogy azt a presbyterium és az a mellé választandó ugynevezett választótestület együttesen eszközlik. Tagjainak száma a

presbytereken kívül még kétszer annyi, mint a hány tagból a presbyterium áll.

E választó testület tagjai ép azon föltételek és eljárás szerint választatnak, mint a presbyterek. Választó pedig az anya és társegyháznak minden 24 évet betöltött apai vagy gyámi hatalom alatt nem álló, és az egyházi terheket, adókat önállóan viselő férfi és nő tagja, ha az már a választás alkalmát megelőzőleg, az egyházi jogok gyakorlatára, megörögzött egyházellenes viselete s nyilvános erkölcstelensége miatt, az egyháztanács által méltatlannak nem volt nyilvánítva; vagy valamely egyes vétségéért az egyházi felsőség által választási jogától meg nincs fosztva; egyházi és iskolai tartozását a legutóbbi egyházi évig teljesítette, azzal hátrányban nincs.

6. §. A lelkészválasztás ideje és arra vonatkozó előintézkedések.

A lelkészválasztásnak, a lelkészi állomás megürülése után 3 hónap alatt meg kell történni. E határidő, a természeti vagy más fontos akadályok esetében, a jelölő bizottság által egy hónappal meghosszabbíthatatik.

A választás végett az esperestnek kötelessége, a lelkészjelölő bizottságot az üresedés után egy hónap alatt valamely érdektelen egyházba összehívni; a jelölés végbementé után, a jelöltek névsorát az illető egyházgondnoknak kiadni; a választás napját kitűzni és intézkedni, hogy e határnap a választást megelőző két vasárnapon a szószék-ről a templomi gyülekezet előtt kihirdetessék; továbbá elrendelni, hogy a presbyterium mellé a választó testület tagjai kellő időben megválasztassanak s azoknak névsora a helyi egyháztanács által egybeállíttassék, a választás előtti vasárnap reggeli isteni tisztelet végével a nép előtt felolvastassék és lehető megtekintés vagy felszólalás végett, az egyháztanács által, részrehajlatlanságánál fogva erre legalalkalmasabbnak ítéltetendő egyháztagnál vagy presbyternél letéttessék.

A választásra kijelölt lelkészeknek próbapapolásra hívása és menése, mint czélra épen nem juttató, sőt többszerű visszaélésre vezető megtiltatik; azonban azoknak saját szolgálati helyökön kívánt meghallgatása a választó gyülekezetnek tetszésére bízatik.

7. §. A lelkészválasztás tényének vezetése és annak szükséges mozzanatai.

a) A lelkészválasztás tényének vezetésére s a választási szabályok megtartása feletti örködésre, az esperest egy lelkészi, és a segédgondnok egy világi küldöttet neveznek ki; kik a választás helyére a kitűzött napon kimenvén, a választók lajstromát átvizsgálják és az előljárók közbejöttével, a felszólalások megbírálása folytán kijavítják, a választók azonosságát megállapítják, a választási szabályokat azok előtt felolvassák, a választás fontosságát megértetik és a választást — a három jelöltre adható titkos szavazatokkal, avagy azok egyike nevének közfelkiáltásával végrehajtják. 10 választó kívánatára, a szavazás mindig okvetlenül elrendelendő.

b) A szavazás félbenhagyás nélkül egyfolytában végzendő, s kiki csak személyesen szavazhat. Az utolsó szavazó felszólítása és így a szavazás folyamának bezárása után

elentkező egyháztagnak, többé azon választásnál szavazásra nem bocsáttatik.

c) A jelölt megválasztására általános szavazattöbbség kívántatik és ha ez az első szavazásra nem volna eszközölhető: a két — s 5 jelölt mellett előfordulható szükség esetén, három — legtöbb szavazatot nyerő egyénnek újabb szavazás alá bocsátásával lesz kiderítendő. A szavazatok egyenlő számbani megoszlásánál azt, hogy melyik legyen az egyenlő számú szavazatot nyert jelöltek közül az egyház lelkésze, sorshuzás dönti el.

d) A lelkészválasztás helye, bármely tisztességes és alkalmas közhelyiség és ha ilyen nincsen, a templom lehet, de magánház soha sem.

e) A választás eredménye a küldöttség által a helyszínen kijelentetik, a választási jegyzőkönyv ugyanott és az által haladék nélkül kiállítatik; és azonkívül az egyházigazdognok által is aláírva az esperestnek, további intézkedés végett megküldetik.

8. §. A választás érvényességének s a szükséges esperesti bejegyzésnek feltételei.

Minden lelkészválasztás csak akkor lesz érvényes, ha az illető esperest annak lefolyását, a küldöttség jegyzőkönyvének átvizsgálása folytán jóvá hagyja s bejegyzését a választott lelkész meghívására kiadja.

Ezen esperesti bejegyzés pedig, még a választás jóváhagyása mellett is csak akkor adható ki, ha a választó egyház elismervényt, illetőleg kötelezvényt állít arról ki, hogy az egyházkerület által megerősített díjlevél értelmében fogja a fizetést teljesíteni.

9. §. A lelkész meghívásából eredő teendők.

a) A meghívott lelkész, a meghívás elfogadását az esperestnek 14 nap alatt bejelenteni köteles. Ha az ezt nem teljesíti, avagy tagadó választ ad, az esperest az új választásra 8 nap alatt ismét határidőt tűz.

b) A megajánkozott lelkész, új állomását csak előde illetményeinek teljes kifizetése s arról hiteles értesítése után foglalhatja el; de ha ez teljesült, kötelessége új állomására a csonka év végével beköltözni.

c) A választó egyház köteles, ujonnan választott lelkészének kebelébe szállíttatásáról gondoskodni, annak családját, butorait, ingóságait, házi jószágait ingyen beköltöztetni.

d) A megválasztott lelkész az általa elfogadott egyházban legalább egy évig szolgálni kötelezve van.

e) Ha a választott lelkész szolgálati helyén még két évet be nem töltött s már más egyházba megy lelkészül, az ő oda szállítása költségeinek fele részét, az egyházmegyei tanács által megállapítandó mennyiségben, köteles az utóbbi egyház megfizetni, a lelkész által elhagyandó egyháznak.

f) Az egyes egyházmegyékben a csonka és kegyeleti évekre, a lelkészi javadalmat képező földeken, tanyákon, házi és szőlős kertekben történő beruházásokra nézve tett belkörü intézkedések és szabályoknak, minden megválasztott lelképásztor föltétlenül engedelmességgel, azoknak eleget tenni köteles.

10. §. A szabályellenes választásoknál követendő eljárásról.

Ha a választási küldöttség jelentése szerint szabályellenesen folyt le a választás, vagy azt megelőzőleg is, a

szavazatoknak megnyerésére, biztos adatok, vagy legalább okadatolt feljelentés szerint, bárki részéről és bárki által tiltott eszközök használtattak: az esperest a választás jóváhagyását felfüggeszti.

Ily esetekben a választás helyére papi és világi egyénekből egy másik küldöttséget küld ki, mely a választási visszaéléseket és panaszokat megvizsgálja. E küldöttség vizsgálata folytán az egyházmegyei tanács ítél.

11. §. A lelkészválasztásoknál elkövetett visszaélések eredménye s büntetése.

Ha a megrendelt vizsgálat folytán világosságra jő, hogy valamelyik jelölt lelkész m a g á t a választó gyülekezetnek a megválasztás végett ajánlgatta; szóval, írásilag vagy megbízottja által, ígéretei, fizetésleengedési ajánlatával oda működött; vagy m á s o k, az ő tudta és bejegyzése mellett, — a jóhiszemű tisztességes és szabados ajánlason kívül bárminemű tiltott eszközök használatával oda működtek, hogy a választók ő reá szavazzanak: a netalán már véghezment választás megsemmisítetik; a vétkesnek bizonyult lelkész és annak hibában talált párthivei ellen pedig, mindenesetre fegyelmi eljárás indíttatik. Nevezetesen:

a) ha a lelkész csupán bejegyzéssel vett részt párthivei korteskedésében, mely áll etetés, itatás, vagy pénzzel, vagy pénzértékű ígérekkel vesztegetésben: büntetésül a jelöltek sorából kitöröltetik; továbbá

b) ha ugyanaz, a korteskedést személyesen bár, vagy megbízottja által önmaga intézte: saját állomásától is 1—3 évre felfüggesztetik;

c) ha ugyancsak a lelkész, vesztegetési célja eléréséért még fizetési leengedéseket is ígért: más egyházba leendő kijelöltetési jogától is, vétke súlyához képest 1—3 évre terjedőleg megfosztatik;

d) ha más rendes- vagy segédlelkészek és egyéb belhivatalnokok korteskedtek valamelyik jelölt lelkész mellett: 1—3 évig tartó hivatalvesztéssel büntetnek;

e) ha a választók korteskedtek, szavazatukat áruba bocsátották, vagy ha a felett csak alkudoztak is: mint e joggyakorlatára nem méltók, ha ezen vétségök választás előtt bebizonyíttatik akkor; ha pedig a megtörtént választás megsemmisítése alkalmából jó köztudomásra, az új választásnál választói jogukat elvesztik;

f) a törvényesen elmarasztalt vádlott felek, az általok okozott költségeket megtéríteni tartoznak;

g) ha a végbement vizsgálat szerint a választók sorába oly mennyiségű jogosulatlan választók csuszta be, hogy azok száma miatt biztosan tudni nem lehet, hogy valjon a megválasztott lelkész a jogosult szavazók általános szavazattöbbségével lett-e megválasztva: a választás megsemmisül.

12. §. A lelkészválasztás elleni vádak beadásának véghatárideje.

Vádat a lelkészválasztás ellen csak 14 napig lehet a választás után beadni; annak elteltével azok elenyésznek. A vádat emelők a vizsgálat és törvényszék tartására szükségelt költségeket tartoznak előlegesen letenni.

A vádak először mindig az egyháztanácsához beadandók és annak véleményével is ellátandók; mely véleményben — ha azokat a presbyterium általános többsége indokoltan

alaptalanoknak nyilvánítja: az esperest is jogositva van, hogy azokat — ha szükségét nem látja — küldöttségi vizsgálat nélkül is semmiseknek nyilvánítsa.

13. §. A méltatlanul vádaskodók büntetése.

A lelkészválasztás-, valamint a választók és választott ellen fellépő, de állításait beigazolni nem képes vádlók, az egyházhatóság félrevezetésére czélzó vádaskodásért, az egyház kebelében élvezett választói jog és hivatalképességvesztéssel, az általok okozott költségek megtérítésével büntetnek s ellenök a megsértetteknek is a köztörvény útja a felléphetésre fentartatik.

A tiszántuli reformált egyházkerület közgyűlése 1881. aug. 20 és több napjain.

(Folytatás.)

Az Andaházi-Szilágyi nevelő intézetben 4 hely üresedvén meg: 10 folyamodó közül felvették: Ónody József saápi lakos fia László; Sápi Sámuel nyüvedi lakos fia Sámuel, mint a Nadányi ágon az alapítóval rokonok; — továbbá Bedő Lajos karczagi lakos fia Lajos, és Vay Péter kis-várdai lakos fia Zoltán, mindnyájan gymnasiumi növendékek. — Azon esetre, ha időközben valamely hely üresedésbe jönné, előjegyeztettek: Szegedi Lajos sárándi lakos fia Lajos és özv. Gyöngyösi Lászlóné n. váradi lakos fia Lajos.

A debreczeni gymnasium igazgatójává 6 évre Békési Gyula tanár választott meg, ki ily minőségben már kitünő hivatással és eredménnyel működött.

A vallás és közoktatási miniszternek még a múlt évben, a jogakadémiák kevesbitése tárgyában kibocsátott leiratára vonatkozólag határozottatott: hogy a tiszántuli ref. egyházkerület mindkét jogakadémiáját a debreczenit és m. szigetit továbbra is fen fogja tartani, ily értelemben fog a válasz a miniszterhez felküldetni; kijelentvén ez alkalommal is az egyházkerületi gyűlés, hogy magyar protestáns egyházunknak az egyházi és iskolai teljes autonomia, békekötések és sarkalatos országos törvények által örök időkre biztosítva levén, a tanügy terén a legközelebbi években tapasztalható gyakori változtatásokat, nehezítéseket, miniszteri beavatkozásokat sérelmeknek tartja, mert azok egyházunk létalapját áshatják alá, egyház és iskola a mi fogalmaink szerint elválaszthatlanok levén.

A presbyterián szervezetű egyházakkal létrejött szövetség alapján, az egyházkerületi gyűlés nagy fontosságúnak tartván a külföldi hitrokonokkal az élő viszony fenntartását és növelését, addig is míg e nagy horde rejü ügyben az egyetemes ref. egyház vagy a zsinaton vagy majd a megalakítandó egyetemes konvent útján intézkednék: ideiglenesen egy bizottságot választott, mely hivatalosan leendő a külföldről e tárgyban érkező tudósítások, küldemények átvételére s az érültközés fenntartására; — e bizottság tagjaiul megválasztottak K. Tóth Mihály debreczeni lelkész elnöklete alatt Némethy Lajos lelkész, Lugosi József, Balogh Ferencz és Csiky Lajos főiskolai tanárok.

Az egyházkerület részéről a vasárnapügyi bi-

zottság is megalkított, mely bizottságnak feladata lesz: figyelemmel kísérni a vasárnapügyi mozgalmakat külföldön és hazánkban s azokról időnkint jelentést tenni az egyházkerülethez; továbbá az egyházkerületi közgyűlés tanácskozása elé indítványt terjeszteni, valahányszor idejét látja, hogy az egyházkerület erkölcsi tekintélyével lépjen fel; végre kezdeményezze az egyházmegyei s gyülekezeti vasárnapi bizottságokkal karöltve a vasárnapügy fontosságát, hasznosságát fejtegető és ismertető olvasmányok, iratok kiadását és terjesztését irodalmi úton. — Ezen egyházkerületi vasárnapügyi bizottság tagjai: Pápay Imre esperest elnöklete alatt Dávidházy János, Lukács Ödön esperestek, Ujfalussy József segédgondnok, Némethy Lajos debreczeni lelkész, Balogh Ferencz és Joó István főiskolai tanárok.

Az országos reformált egyházi segélyalap (domestica) felállítását elvileg készséggel fogadja az egyházkerület s ahhoz tettelegesen is hozzájárulni elodázhatlan kötelességének tartja. Tekintettel azonban a több egyházmegyék részéről kifejezett aggályokra, tekintettel a még fedezetlen zsinati költségekre s régibb terhelő tartozások és hátralékokra: a konventi bizottság által tervezett lélekszám után évenként fizetendő 3 kr helyett, ugyancsak lélekszám szerint fizetendő 1 krajczáros megadóztatást fogad el egyelőre kiindulási alapul, ugy azonban, hogy ezen egy krajczáros megadóztatás, mihelyt a nevezett segélyintézet felállítása zsinati szentesítést nyer, azonnal életbe léptetessék. — A segélyalap tervbe vett jövedelem forrásai közé, az már létező ily czélú tőkéit nem hajlandó az egyházkerület átbocsátani, a segélyezési feltételek megváltoztatását is óhajtja s általában az egész tervezetet újabb átdolgozásra kívánja kiadatni a zsinaton. Az özvegy-árva alap czimű intézet kivételét és megvalósítását sem látja az egyházkerület jelenleg időszerűnek.

A lelkészválasztási szabályok miként fogadtattak el és állapítottak meg, fenebb egy külön cikkben közölve van.

A debreczeni főiskolában az ünnepkövetségbe kijelölések — specificatiók — az egyes egyházak részéről, jövőre csakis hittanszaki tanulóokra terjeszthetők ki; joghallgatók tanítóképzési növendékek, annyival inkább gymnasialisták nem specificálhatók. — Az esküdt felügyelőknek megengedtetik, hogy hivataloskodásuk utolsó évében, a tavaszi egyházkerületi gyűlés alkalmával, az első lelkészképeségi vizsgát letehessék, azonban bizonyítványaik csak is tanítói hivataluk befejeztével adattatnak ki, a mikor megszűnnek az iskola tagjai lenni. — A theologiai szakban a következő iskolai évre is ideiglenes tanári minőségben működni fog Csák János, ki oly nagy elismeréssel végzi teendőjét e téren már 3 éven keresztül; egyszersmind kimondatott, hogy a jövő évben az 5-dik theol. tanszék véglegesen rendszerezetté fog s állandó erővel töltetik be. — A vallásbölcsezet és angol nyelv tanításával Bethlendy Endre segédtanár bízott meg. — A Gergely Károly eltávozásával megüresedett tanszék ezen iskolai évre ideiglenes erők által fog pótoltatni a gymnasiumban.

(Vége köv.)

Észrevételek egy első osztálybeli középiskolai magántanuló vizsgája alkalmából.

Egy vidéki gymnasiumban az írásbeli dolgozat után kezdetét vette a szóbeli vizsga. A vizsgát maga az igazgató kezdte meg a számtanból. E tanárnak az a meggyőződése, hogy csak az olyan gyermek tudja a számtant, a ki épen úgy felel abból, mint a hogy pl. a történelem vagy vallás-tanból szoktak a gyermekek felelni. E tanár tehát a számtant először elméletileg kérdezi végig s csak azután végeztet valamit gyakorlatilag. Itt tehát nem az a kérdés, hogy tud-e a gyermek számolni? — hanem az, hogy el tudja-e a számtani definíciókat emelt hangon, szépen szavalni. Ha az elméleti részt nem tudja a gyermek elszavalni: nem is kap megfejtendő feladatot, vagyis próbára sem tétetik a gyakorlati részből. Első kérdés tehát, melyre a gyermeknek felelni kell, mindig ez: mi a szám? — s azután következnek: mit tesz számolni, összeadni, kivonni, szorozni? s így tovább, míg csak van definíció.

Én úgy vagyok meggyőződve, hogy a számtannak ily módoni kérdezése nagyon helytelen. Nem mondom én, hogy nem kell soha definíció. Van szükség definíciókra is, — csak hogy érthetőek s a gyermek felfogásához alkalmazottak legyenek azok; — de a fősúly nem ezekre, hanem magára a számolásra fektetendő... annyira, hogy ha a gyakorlati feladatokat helyesen fejt meg a gyermek, eleget tud, bárha a definíciókat nem szavalja is el.

Melyikönknek van igaza: döntsék el azok, a kik ennek eldöntésére hivatva vannak! — Csak azt jegyzem meg, hogy ha én volnék az iskolaszék elnöke, vagy az illető tanintézet legfőbb felügyelője: az a tanár, ki így kérdez a számtanból, erős megrovás alá esnék. — Ha nem hajolna: törnie kellene, én megtörném. — Sajnos, hogy ez alkalommal nem volt jelen az iskolaszék elnöke. Szerintem az iskolaszék elnöke nem maradhat el az ilyen vizsgáról. Hát ki lesz a jobban értesítendő pápa, a kihez a nevelő felebezhet, ha a vizsga alkalmával a tanár a rosszul értesült pápa szerepét viszi? Az a mentség, hogy fontos elfoglaltatása van az elnöknek s azért nem jöhet — nem fogadható el. Tartassék a magánvizsga mindig olyankor, a mikor az iskolaszék elnöke nincs halaszthatatlan teendővel elfoglalva. Egyébiránt az elnöki teendőkre nézve törvény van, még pedig ez az egyetlen törvény: hoc faciendum, illud non omittendum! Ezt meg kell tartani minden elnöknek.

A számtan tanárát a vallás és földrajz tanára váltotta fel. Minthogy a vallásban, ez alkalommal, bibliasmertetés volt, vagyis a biblia egyes könyveinek száraz tartalmát foglalta magában, — tehát minthogy mind a két tantárgy csakis az emlékező tehetség tárházában helyezhető el, — oda pedig egy 11—12 éves gyermeknél sok nem szorítható be: aligha helyesen jár el az olyan tanár, a ki követeli, hogy két ilyen tudomány a legapróbb részleteiben ott legyen a gyermek fejében. Ez teljes lehetetlenség! Mikor e tudományokat tanulja a gyermek, — az egy-egy napra vagy órára eső darabokat, bármily szárazak és összefüggésnélküliek legyenek is azok, megtanulja s fel is mondja a legpontosabban. De mikor már az egészen keresztül megy s az egészet akarja úgy ismételni, a mint az egyes részleteket tanulta: ekkor már csak a főbb s jellemzőbb — hogy ne mondjam,

megragadóbb — részletek maradhatnak meg fejében. Ha az egészet a legapróbb részletig be akarjuk erőszakolni egy 11—12 éves gyermek emlékező tehetségének tárházába: hasztalan munkát végezzünk, mert a főbb és jellemzőbb részek az apróbb s lényegtelenebb részleteket okvetlen kiszorítják még a nagyon jó tehetségű gyermek fejéből is. Ismeretes előttem az a tény, hogy egy valódi lángeszű s mély tudományú pap, azt az egy ivre sem terjedő egyházi beszédet, melyet maga készített s melyben a legtökéletesebb logikai egymásután, tehát láncszemszerű összefüggés van, — ha ma szóról szóra elmondotta, nem mondja el így a következő vasárnap, ha csak ismét elő nem veszi és el nem olvassa azt, és pedig közvetlen harangozás előtt. Miért? — mert egy hét leforgása alatt emlékező, tehetségének tárházában elhelyezett újabb eszmék és fogalmak, kiszorították annak az egyházi beszédnek apróbb s lényegtelenebb, ugyszólván csak szónoki díszül használt részleteit, helyesebben szavait. Ha tehát ismét használni akarja azokat: el kell legalább egyszer olvasnia. No kérem, ha ez így van egy lángeszű tudóssal szemben: miképen lehet azt még csak képzelni is, hogy pl. az ó-szövetségi könyvek tartalma, a legapróbb részletességig, huzamosabb időn át megmaradjon egy 11—12 éves gyermek fejében?! — Ha mást nem tanulna is az a gyermek, — ez egyetlen tantárgy sem maradna meg egészben s legapróbb részleteiben az ő emlékezetének tárházában. Sőt többet mondok: az ó-szövetség minden könyveinek tartalmát még az a pap sem mondja el, ugyszólván egy lélekzetvételre, a ki egy teljes éven át nem tett egyebet, mint csak azokat tanulmányozta.

Nem a legnagyobb igazságtalanságot követi-e tehát el az a tanár, a ki két — legalább 8—10 ivre terjedő — könyv nélküli tantárgyból nem elégszik meg csak a legfőbb részletekkel, vagyis a csontvázal, hanem a legapróbb részleteket is követeli, mert mindazokat fontosaknak s elmaradhatlanul szükségeseknek tartja?!

Az a tanár, kiről most szó van — noha még igen ifju s így csak kezdő tanár — elég helyesen s tapintatosan jár el a kérdezésnél; de ne vegye tölem rossz néven, ha figyelmeztetem, hogy jövőre még annyi apróságra s az emlékező tehetséget túlterhelő csekélységre se fektessen súlyt, mint a mennyire most fektetett. — Ne feledje soha, hogy annak, a mit egy szaktanár az ő kedvencz tudományából folytonos tanulmányozás után — tud, ... egy tized, sőt századrészt is elég követelni olyan gyermektől, a kinek egyszerre legalább hat tantárgyat kell tanulnia s mindezekből együtt és egyszerre vizsgát tennie.

Itt látom helyén kifejezést adni azon régi meggyőződésnek, hogy erőszakot követnek el a gyenge gyermeki agy ellen azok, a kik a szakrendszert az alsó középiskolai osztályokba is behozzák. Ha egyéb megbocsáthatatlan bűne nem volna is e rendszernek, ez az egy megbocsáthatatlan, hogy egy ugyanazon napon 3—6 tanár akarja a maga szak-tudományában bölcsésé tenni a gyermeket s mindenik azon mesterkedik, hogy a gyermek az ő studiumát tanulja meg jobban. — Tehát naponta 3—6 tanár igényét elégítse ki s várakozását töltsse be egy 11—14 esztendő gyermek? — Gondolatnak is hibás gondolat ez, végrehajtása pedig erőszaktétel s valódi bűn. A szakrendszernek csak a felsőbb osztályokban van értelme és helye. Hiszen attól talán nem félnek a gymnasiumokat tartó hatóságok, hogy egy tanár

nem fogja teljes mértékben sajátjává tenni mindazon tantárgyakat, a melyek egy-egy alsó osztályban taníttatnak. Az a tanár, ki ennyire sem képes, érdemes az elbocsátásra. E tekintetben, hogy t. i. az alsóbb középiskolai osztályokban is szakrendszer szerint taníttatnak a gyermekek, nemcsak én panaszkodom, hanem méltó panaszt emel igen sok szüle. Tudom, hogy a tanár urak elmaradott embernek tartanak engem fenébbi meggyőződésért. Nem bánom, legyen az ő hitök szerint. Hanem azt merem állítani, hogy ha ma a szülék megszavaztatnak: ezek tulnyomó része arra adja szavazatát, hogy a szakrendszer töröltessék el a gymnasium 4 alsó osztályában. Vagy a szülék nem is bocsátatnak a szavazó urnához akkor, mikor egy ilyen életkérdésről van szó?! — Jól van, ne bocsátassanak! De azt nem lehet eltiltani, hogy én száz meg száz apa nevében kimondjam, miszerint nem nagy dicsőségére válik az a tanár uraknak, hogy az alsó 4 osztályban sem hajlandók fejenkint egy-egy osztályt minden tantárgyból tanítani s ennek legfőbb rugóját a kényelem keresésben keresem, mely nem akar a kedvencz szaktudományon kívül más, sőt minden tantárgyat sajátjává tenni a 4 alsó osztály tantárgyai közül. Ott, a hol 50-en felül van egy-egy osztályban a tanulók száma, lehetne parallel osztályokat állítani fel. Még így sem kellene annyi tanerő, mint a mennyi a szakrendszer mellett kell.

(Vége köv.)

Felsőbb hatósági rendeletek.

XI.

Vagyontalan honvédek eltemetése ügyében.

A vallás és közoktatási miniszter aug. 17-én 23,736. sz. alatt az egyházi hatóságokhoz következő leiratot intézett: A m. kir. honvédelmi minisztertől a következő tartalmu átiratot vettem: a tetteles szolgálatban elhunyt s a legénységi állományhoz tartozó honvédek temetésénél szükséges koporsó beszerzésére s egyéb kisebb költségekre, a honvédségi illetékszabályzat szerint a kincstár terhére 3 frt számítható fel. Ezen átalány minden az említett állományban levő elhunyt honvéd részére, minden tekintet nélkül vagyoni viszonyaira felszámítható.

Miután azonban a fenébbi átalány a rendeltetésszerű kiadásokkal teljesen kimerítették, s az elhunyt vagyontalansága esetében a lelkészek és kántorok temetési díjai abból nem fedezhetők, nehogy e miatt az elhunyt egyházi szertartás nélkül takaríttassék el: a m. kir. honvédelmi miniszter aug. 8-án 21,868. sz. a. u. joglag a végett keresett meg, hogy a lelkészkező papságot az egyházi felsőbb hatóságok útján oda utasítanám, miszerint azon esetben, ha a tetteles szolgálatban elhunyt honvéd vagyontalansága, illetve teljes szegénysége az illető csapatparancsnokság által a kellő módon igazoltatik, és ha az illető lelkészek és kántorok a temetési helyén laknak, a temetési egyházi szertartást díjfizetés nélkül teljesítsék.

Különfélék.

Értesítés. „Templomi Szószék“ című közönséges, alkalmi és ünnepi egyházi beszédek II-ik füzetét sajtó alá immár berendezvén: Van szerencsém tisztelettel értesíteni minden, az irodalom ezen ága iránt érdeklőket, hogy jelzett című művem második füzeté a következő főtételű beszédek fogja tartalmazni:

I. Teljes az ég és föld Isten dicsőségével (közönséges e. b.)

II. Adventi jó tanács (adventi.)

III. A Karácson öröm- és vigasság napja (karácsoni.)

Jajt kiáltó jelek erkölcsi életünk egén (közönséges.)

IV. A, Az elvilágiasodás.

V. B, A vallásos közöny.

VI. C, A családi s társadalmi élet romlottsága.

VII. Ujévi örömünk oka, s ebből folyó kötelelességeink (ujévi.)

VIII. A vallás, mint az ember leghivebb utitársa (közönséges.)

IX. A test nem használ semmit, a lélek negelevenit (bőjti úrvacsoraosztáskor.)

X. A templom imádság háza (virágvasárnapi.)

XI. Krisztus koporsójának koszoruja (nagy-pénteki.)

XII. Krisztus koporsójának zárai (husvét.)

XIII. Az élet meséje (közönséges.)

XIV. Az éneklésnek ideje eljött (tavaszi.)

XV. Jézus az ut, az igazság és az élet (áldozó csütörtöki.)

XVI. Vigyázzunk (közönséges.)

XVII. A bűn büntetlen nem maradhat (nyomtatáskor.)

XVIII. A szent-lelek a mi örökségünknek záloga (pünkössti.)

XIX. A vasárnap megünneplése (közönséges.)

XX. A vasárnap meg nem ünneplésének következményei (közönséges.)

A mű, még ez év folyamán — s talán pár hó múlva is — okvetlen megjelenend. Ára e II-dik füzetnek 1 frt 20 kr. S azoknak, a kik a pénzt előre beküldik, postadíj nélkül fog a mű kézbesített.

Egyszersmind tisztelettel tudatom azt is, hogy „Templomi Szószék“ című munkám mintegy befejezéseül — ha Isten éltet — nem sok idő múlva még egy füzetet szándékozom közrebocsátani, mely — mint a „Templomi Szószék“ III-dik füzeté — különösebb alkalmi és szertartási beszédek fog tartalmazni.

Teljes tisztelettel s atyafiságos szeretettel vagyok — Karczagon, 1880. augusztus hó — Madarász Imre, ref. lelkész s egyházmegyei tanácsbíró.

Zsinati értesítő. Szept. 2-án érkezett hozzánk a következő előfizetési felhívás a „Zsinati értesítő“ című folyóiratra. A magyar reform. egyház zsinata okt. 31-én Debreczenben összeülend.

Politikai napilapjaink kevés tért szoktak adni egyházi ügyeinknek; a hetenkint egyszer megjelenő egyházi lapok sem értesíthetik az érdekelt közönséget elég gyorsan és kimerítően.

Azon reményben vagyok, hogy a közönségnek teszek szolgálatot e lappal, mely hetenkint háromszor jelenve meg, a zsinati tárgyalásokról az érdekelt közönséget gyorsan és kimerítően fogja értesíteni.

Előfizetési ár: 1 frt 50 kr. a zsinat első cyclus tartamára. — Az előfizetési pénzek okt. 25-ig Nagy-Berénybe — u. p. Siófok-Ságvár küldendők, — azután Debreczenbe — a „Zsinati Értesítő“ szerkesztőségéhez.

Gyűjtőnek 7 példány után 1 példánnyal szolgálunk.

Tisztelettel Nagy-Berényben aug. 15. 1881.

Dömény József zsinati képviselő.

Csak örülni lehet rajta, hogy a zsinati tárgyalásokról többféle színezetű és szellemű tudósítások fognak közrebocsáttatni.

Iskolai év kezdete a debreczeni ref. főiskolában. A törvények és bevett gyakorlat szerint, a főiskola minden részére nézve, az iskolai év szeptember 9-én d. e. 8 órakor tartandó istenitisztelettel veendi kezdetét. Vsárnap szeptember 11-én d. e. 10 órakor, egy szép ünnepélynek nézünk elé, a mikor fogja a főiskolai imateremben Csiky Lajos megválasztott gyakorlati theol. tanár székfoglaló beszédét megtartani.

Halálozás. Sipos Gerő a h.-nánási gymnasium buzgó és tevékeny tanára, férfi korának legszebb szakában — 37 éves volt — aug. 30-án tüdővészben elhunyt, temetése e hó 1-én nagy részvét mellett ment végbe. Nője és két kiskoru gyermeke siratják. — Sikeres működésű tanár volt. — Béke poraira!

Orgona szakértői megvizsgálása. A debreczeni ref. egyházban, a kistemplomi orgona szakértői megvizsgálása, szeptember 1-ső napján történt. Ezen valójában nagyszerű orgonamű, mely ugy alapítójának néhai Auer Andrásné volt itteni lakosnak — ki tizezer forintot adott annak létrehozására; mint alkotójának, fájdalom most már csak néhai Kisszel István orgonaépítésznek örök emléke, a szakértőkül az egyháztanács által meghívott Angster József pécsi orgonaépítész, ifjabb Sz. Nagy Károly budapesti zenetanár és Emmerth Antal debreczeni városi zenedei tanár által minden részleteiben megvizsgáltatott s a nevezettek szakvéleményükben kijelentették, hogy az ugy technikai, mint zenei tekintetben, az orgonaépítész mai színvonalán áll; sőt kimondják, hogy a kalocsai székesegyházi orgonát kivéve, mind művezetésére, mind kiállítására nézve, ehez hasonló orgonaművet hazánkban alig ha ismernek. Az orgonamű 3 manual és egy pedal-billentővel bír, 2045 czin és 789 fa, összesen 3834 s ezek közt 583 nyelven sipot és ezenkívül egy négy hangváltozatu hármóniumot tartalmaz, mely utóbbival együtt összes sipja 3058-ra megy. Külön pneumatica mechanikával s jeles fuvó rendszerrel van ellátva. A vizsgálat végén idősb és ifjabb Nagy Károly és Emmerth Antal remek orgonajátékát igen szép közönség hallgatta. E diszes és minden tekintetben kitünő orgonamű 16,500 frtba került.

A debreczeni ref. tanítóképezdében folyó évi augusztus hó 29, 30, 31. napjain tanítóképesítési vizsgálatok tartattak ily renddel és eredménnyel:

A vizsgálaton megjelent tanítók aug. 29-én, tanári folytonos felügyelet mellett, délelőtt egy paedagogiai tételről fogalmaztak, délután pedig egy mennyiségtani feladványt fejtettek meg.

A vizsgálaton megjelent 22 tanító és 1 tanítónő, összesen 23.

Ezek közül minden tantárgyból kellő eredménnyel vizsgázott s így oklevelet nyert 12 tanító; 1 kitünő, 4 jeles, 7 elegendő képesítettséget tanusítván.

Azon 5 tanító, — kik hasonlóan minden tantárgyból vizsgát tenni próbáltak, de több tantárgyból sikertelenül, egy év alatt ezekből is vizsgát tenni köteleztettek.

Részleges vizsgát tett 6 tanító, kik félév mulva a még hátra levő tantárgyakból is okvetlenül vizsgát tenni tartoz-

nak. Ezek között 1 tanító egyedül az ének-zenéből nem tett vizsgálatot.

A vizsgálaton több tanító örvendetes készülettel jelent meg, de némelyek csak a szerencse véletlen kedvezésére bizván magukat, azt bizonyítják, hogy fontos hivatásuk teljes tudatával nem birnak vagy épen könnyelműek; pedig megemlékezhetnének az irás ama keserű igazsága szavairól: „ha vak vezet a világtalant, mindketten verembe esnek.“

Tanítóképesítési vizsgát tettek:

Balogh Lajos gyulaji; Daróczy Pál b.-szent-mihályi; Erdős Endre konyári; Fiók Albert dengelegi; Kereszturi József sárándi; Koncz Lajos h.-böszörményi; Nagy Bálint h.-pályii; Nagy István m.-turi; Nagy József h.-pályii; Nagy Péter b.-ujvárosi; Pásztor József gávai; Sebestyén Béla h.-böszörményi; Szabó László k.-tarcsai; Szabó Péter debreczeni; Szitha László nyir-madai; Varga István vitkai; Kajcsa Lajos csökmői; Laczak Márton volt m.-pályii; Tóth Imre m.-tarpai; Horváth Lajos ó-pályii; Horváth Gyula b.-ujvárosi; Hajdu József székelyhidi; Egri Erzsébet debreczeni tanítók.

Tartalom: A protestáns olvasó közönséghez. — A közvetlen választásról. Szeremlei Samu. — Lelekészválasztási szabályok. — A tiszántulireformált egyházkerület közgyűlése 1881. aug. 20. és több napjain. — Észrevételek egy első osztálybeli középiskolai magántanuló vizsgája alkalmából. — Felsőbb hatósági rendeletek. — Különfélék. — Pályázat.

Felelős szerkesztő: **Tóth Sámuel.** Szerkesztő társak: **Békési Gyula, Géresi Kálmán.**

Pályázat.

Ref. vallásu nevelő kerestetik három jó tanuló gyermek mellé a jövő iskolai évre.

Fizetés: 150 frt és teljes ellátás. Vagyis: lakás (a rektori lakon) élelmezés, mosás, ágynemű és világítás.

Kötelessége: a gymnasiumi első osztály mindenféle tantárgyaira a „debreczeni tanterv szerint“ a gyermekeket oktatni, s az év bevégeztével a karczagi gymnasiumban magánvizsgát tétetni.

Pályázhatnak eddig már nevelőséggel foglalkozó nőtlen egyének, továbbá, tanári vagy tanítói képezdét végzett, — avagy gymnasialis ifjak, kik magokat erre hivatva érzik.

A megválasztott állomását szept. 15—20-ig elfoglalni köteles.

Levelék vagy bizonyítványok szeptember 10-ig Sáfár Ferencz fitanítóhoz intézendők. (Lakik: Csökmön, per. Berettyó-Ujfalu, Bihar-megye.)